

Nieuwsbulletin Hout

Over opleidingen, preventie en re-integratie in de houtverwerkende industrie

Jaargang 11

nummer 1

juni 2011

RI&E Special

In deze editie:

- De vernieuwde RI&E voor de houtverwerkende industrie
- Alles over fysieke belasting in de rubriek In focus
- Op bedrijfsbezoek bij Den Doelder Pallets

Vernieuwde RI&E voor de houtverwerkende industrie

De Houtverwerkende industrie heeft een vernieuwd digitaal instrument waarmee bedrijven de verplichte Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) kunnen uitvoeren. Groot pluspunt van de vernieuwde branche RI&E is dat voor de verschillende subbranches specifieke vragenlijsten zijn opgesteld. Ook de volgorde van de vragen sluit aan bij de risico's die in de houtverwerkende industrie prioriteit vragen, namelijk machineveiligheid, fysieke belasting, lawaai en houtstof en ATEX. Dit maakt de RI&E herkenbaar voor de bedrijven. Met dit vernieuwde instrument bespaart u tijd en kosten.

De RI&E bestaat uit twee onderdelen. Eerst vult u een vragenlijst in waaruit blijkt welke risico's in uw bedrijf spelen. Vervolgens volgt daar een Plan van Aanpak uit voor het oplossen van de risico's.

Voordeel van het vernieuwde branche-instrument is dat vragen over onderdelen die niet voorkomen in uw bedrijf achterwege blijven als u dat éénmaal heeft aangegeven. Ook het Plan van Aanpak is beperkt tot de risico's waaraan iets moet gebeuren.

Het invullen van de RI&E geldt voor iedere werkgever ongeacht de omvang van het bedrijf. De branche RI&E is bovendien zeer geschikt voor bedrijven die werken met oproepkrachten of vrijwilligers, of die regelmatig bezoekers hebben. Bedrijven die voor maximaal 40 uur per week arbeid laten verrichten (alle werknemers bij elkaar opgeteld) mogen een

eenvoudigere algemene checklist gebruiken. Echter ook hier geldt dat de branche RI&E heel geschikt is voor deze kleine bedrijven.

Of de RI&E ook getoetst moet worden door een Arbodienst hangt af van de grootte van het bedrijf. Lees hierover meer in de rubriek *Geregeld*, op pagina 3.

U kunt de vernieuwde branche RI&E vinden op www.houtverwerkendeindustrie.nl, onder Sectorpunt Hout. De onderdelen voor de palletindustrie en de houtwarenindustrie zijn nu beschikbaar. De onderdelen voor de borstel- en klompenfabrikanten komen over enkele weken gereed. Houd hiervoor de website in de gaten. Wanneer u de digitale RI&E opent dient u eerst een inlogcode aan te vragen. Dit kunt u doen rechts op het geopende scherm. Gebruik van de RI&E voor de houtverwerkende industrie is gratis.

 RI&E Houtverwerkende industrie Houtverwerkende industrie | SFH test

Status Voorbereiden Inventariseren Evalueren Maatregelen Rapporten

Per vraag Als lijst

Module	1	2	3	4	5	6	7	Werkplekken en werkplaatsen			
Submodule	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Veiligheid houtbewerkingsmachines
Vraag	1	2	3	4	5	Cirkelzaag					

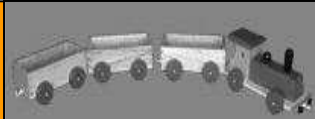
Veiligheid houtbewerkingsmachines

1: De cirkelzaag wordt op veilige wijze gebruikt en is uitgerust volgens de stand der veiligheidstechniek.

< Vorige Onbepaald Ja Nee Verder >

Toelichting

Het grootste gevaar bij cirkelzaagmachines is het in aanraking komen met het draaiende zaagblad en het getruwde werkstuk wordt in de richting van de zaag bewogen. De zaag oefent daarbij een reactiekracht in tegengestelde richting op het werkstuk terug komen in de richting van de werknemer. Dan is sprake van terugslag. Mogelijke oorzaken van t...

Risico's en preventie in de Palletproductie

Op bezoek bij Den Doelder Pallets in Axel

Midden in een bosrijke omgeving aan de rand van Axel ligt het bedrijf Den Doelder Pallets. Hier maken wij kennis met Henk Kornet, directeur van Den Doelder Pallets sinds 1999. Den Doelder is één van de bedrijven die betrokken is geweest bij de totstandkoming van de aangepaste RI&E. Samen met een tweetal medewerkers heeft Henk Kornet de RI&E getest en voorzien van commentaar.

Den Doelder Pallets is meer dan 50 jaar geleden begonnen als houtzagerij, voor het zagen van lokaal hout uit de bossen in de omgeving. Jarenlang was de specialiteit het zagen van bielzen voor de spoorwegen. Daarnaast werd in het begin op kleine schaal verpakkingsmateriaal geproduceerd van het resthout dat vrijkwam van de bielzen. In de loop der jaren werd de vraag naar verpakkingsmateriaal en met name pallets steeds groter. De zagerij is in 2006 verkocht. Het bedrijf is toen volledig over gegaan op de productie van pallets. Den Doelder is goed voor ongeveer 2 miljoen pallets per jaar die worden geproduceerd op twee locaties.

RI&E

Leon van Bavinchoven en Michel Fieret schuiven bij het gesprek aan daar waar het gaat om de RI&E en verzuimbeleid. Beide werknemers zijn betrokken geweest bij de evaluatie van de RI&E. Leon is bedrijfsleider. Michel is preventiemedewerker.

Michel vertelt dat hij ook in 2006 de RI&E al eens ingevuld heeft waardoor hij de oude en de nieuwe kon vergelijken. 'De hoofdlijnen van de

nieuwe RI&E zijn gelijk aan die van de vorige, alleen is de nieuwe RI&E een stuk uitgebreider.' Dit heeft ook tot gevolg dat de vragenlijst die ingevuld moet worden in omvang is toegenomen.

Echter, dit is niet als negatief ervaren. 'Een pluspunt van deze RI&E is dat goed omschreven is waar het om gaat. Het instrument is zo toegankelijk dat je er als bedrijf zelf mee aan de slag kan, in tegenstelling tot de vorige. Als de vragenlijst is ingevuld print je heel gemakkelijk je plan van aanpak waarin de verbeterpunten automatisch worden opgenomen. In onze testversie zag je ook nog de onderwerpen die niet van toepassing waren, dat was dus een verbeterpunt,' aldus Leon en Michel.

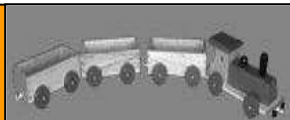
Aandachtspunt

Natuurlijk waren wij ook benieuwd of er nog onverwachte risico's naar voren zijn gekomen. 'Één van de punten waar wij ons niet direct bewust van waren is de kans op legionella in met name de toiletgebouwen. Bij de nieuwbouw is hier wel actief aandacht aan besteed, maar de speciale doucheruimte voor vrouwen wordt bijvoorbeeld bijna niet gebruikt. Daar moet je dan toch aandacht aan besteden. Door de RI&E werden we hier nogmaals op gewezen.' Hieruit blijkt dat het toepassen van de RI&E heel nuttig is ter evaluatie. Henk Kornet merkt hierover op: 'Door het plan van aanpak goed door te nemen weet je weer precies hoe je er voor staat als bedrijf en waar je aandacht de komende tijd naar uit moet gaan.'

Naast de RI&E wordt er een lijst bijgehouden van kleine ongevallen, het zogenaamde pleisterwerk, echter geeft dit wel aan waar je zwakke punten zitten in het bedrijfsproces.

Verzuim

Na het invullen van de RI&E kan worden geconcludeerd dat Den Doelder slechts een paar kleine aandachtspunten heeft, maar op de hoofdlijn

Vernieuwde Branche RI&E nu beschikbaar via www.houtverwerkendeindustrie.nl

ruim voldoende scoort. Dit is ook terug te zien in de verzuimcijfers. Het verzuimpercentage ligt onder de 5%. Er is zeer weinig kortverzuim en slechts een enkele langdurig zieke. In een tijdsbestek van 2 jaar zijn er nu 3 langdurige ziektegevallen. In 2 van de gevallen ligt de oorzaak geheel buiten de werksituatie. In het laatste geval betrof het een werknemer die, met enkele onderbrekingen, ruim 40 jaar bij het bedrijf werkte. Deze werknemer was "op en versleten" en uiteindelijk volledig afgekeurd. 'We maken gebruik van verschillende bedrijven om werknemers weer aan de slag te krijgen. Dat is afhankelijk van hetgeen er aan de hand is.' aldus Leon.

Preventie

Het is met name van belang dat verzuim voorkomen wordt. Den Doelder is heeft zich hier actief op gericht. Één van de

belangrijkste dingen die bijdragen aan de veiligheid op de werkvloer is de automatisering. 'De automatisering is echt iets van de laatste jaren.

Omdat onze bedrijfstak vroeg cyclisch is, hebben wij als een van de eerste bedrijven de crisis gevoeld. Vrijwel direct is toen besloten om in te zetten op automatisering en de crisis te gebruiken als periode waarin geïnvesteerd zou worden,' aldus Henk Kornet. 'Het streven was om sterker uit de crisis te komen, waarbij we door automatisering met minder mankracht dezelfde of zelfs meer productie konden draaien. Dit is ons uitstekend gelukt.' Door het gebruik van machines en door het gebruik

van halffabricaten in drukke periodes zijn de werknemers enorm ontlast. Dit is door de werknemers goed ontvangen. Ook zij zagen de automatisering als een verbetering en een stap voorwaarts.

Verder heeft Den Doelder een aantal preventiemedewerkers aangesteld. Ook heeft elke machine een rondloper die aan de knoppen staat van de machine en hier ook verantwoordelijk voor is. Aan deze werknemers is het eveneens de taak om te kijken of iedereen goed omgaat met de machines en veilig werkt. De ervaring leert dat hier serieus mee om wordt gegaan en dat de werknemers onderling hun verantwoordelijkheden kennen. Mocht toch iemand meermalen de veiligheidsregels overtreden dan volgt er een schriftelijke waarschuwing, gelukkig komt dit vrijwel niet voor.'

Geregeld: wet-en regelgeving, periodieke publicaties en trends inzake preventie, verzuim, reïntegratie en scholing.

Toetsing RI&E

Per 1 april 2011 is heeft er een wetswijziging plaatsgevonden die invloed heeft op de regeling voor het toetsen van de RI&E bij bedrijven met 25 of minder werknemers. Als gevolg van de wetswijziging van 1 april 2011 hoeven bedrijven met maximaal 25 werknemers hun RI&E-document niet langer te laten toetsen, mits ze gebruik maken van een erkend RI&E-instrument. Voor de vernieuwde RI&E in de Houtverwerkende industrie wordt op dit moment erkenning aangevraagd. Naar verwachting is deze na de zomer rond. Houdt hiervoor de website www.houtverwerkendeindustrie.nl in de gaten.

Voor bedrijven met meer dan 25 werknemers blijft de verplichting tot toetsing door een gecertificeerde arbodienst/deskundige bestaan. Een gecertificeerde arbodienst/deskundige toetst de RI&E en adviseert bij het plan van aanpak. Die kijkt of alle risico's op de lijst staan. Of de situatie in het bedrijf goed is weergegeven. Of de laatste normen en richtlijnen zijn gebruikt.

Bron: rie.nl

De vernieuwde branche RI&E is ontwikkeld door:

SalentijnConsult
arbotraining & advies

humatix
HET DRAAIT OM MENSEN

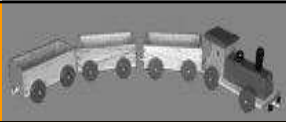
DEMO - ADVIES

voor re-integratie:

0521 - 341 340

info@demo-advies.nl

www.demo-advies.nl

Vernieuwde Branche RI&E nu beschikbaar via www.houtverwerkendeindustrie.nl

In focus: Fysieke belasting

Fysieke belasting is één van de risico's die in de nieuwe RI&E aan de orde komt. Zwaarder tillen dan 23 kg, voortdurend in gebogen of gedraaide houdingen werken, voortdurend in één houding werken, boven de macht werken en ver reiken zijn allemaal ongewenste situaties omdat ze het lichaam te zwaar belasten. Waar moet u zich als werkgever aan houden te voorkomen dat uw werknemer last krijgt van overbelasting?

Het werken met zware machines en zware grondstoffen vraagt om bijzondere aandacht.

Zware lasten in de branche zijn bijvoorbeeld: een spijker-machine, balken positioneren in de zaagstraat, gereed product stapelen. Met name operators en productiepersoneel en magazijnmedewerkers hebben hier mee te maken. Regelmatig zwaar tillen en dragen kan leiden tot overbelasting van rugspieren en tussenwervelgewrichten. Fysieke belasting als gevolg van tillen of dragen vraagt daarom om een actieve aanpak.

Aandachtspunten

Werkgevers kunnen veel maatregelen treffen om veiliger te tillen en te dragen:

- Laat werknemers niet onnodig tillen - gebruik zo veel mogelijk hulpmiddelen zoals een platenklem, pneumatische grijpers of een veersysteem voor de spijkerhamer.
- Verkort de loopafstanden tussen de locaties door de logistiek aan te passen.
- Zorg ervoor dat er geen obstakels in de weg staan.
- Geef bepaalde objecten handvatten, zodat in ieder geval de grip verbetert.
- Plaats zware objecten met de handvatten het liefst op heuphoogte en zeker niet op vloerniveau.
- Laat werknemers werkhandschoenen gebruiken en schoenen met stroeve zolen en stalen neuzen - deze geven beter grip en beschermen de tenen.

Ook werknemers zelf moeten goed op hun manier van tillen letten:

- Til altijd met twee handen en zorg ervoor dat beide voeten op de vloer staan.

- Sta recht voor het voorwerp – voorkom dat de rug moet draaien.
- Sta dicht bij het voorwerp – voorkom dat de armen ver moeten reiken, hou de last zo veel mogelijk tegen de buik.
- Til niet te veel tegelijk - het is verstandiger om twee keer te lopen.
- Til zware lasten tussen knie- en schouderhoogte.
- Neem genoeg pauze om vermoeidheid te voorkomen.
- Luister naar het eigen lichaam - forceer niets bij klachten.

De NIOSH methode

De NIOSH methode is een methode waarmee kan worden berekend hoeveel kilogram in een bepaalde situatie getild mag worden zonder gezondheidsrisico's te lopen. Deze kan worden berekend op www.arboportaal.nl

Meer informatie

Het arbeidsrisico Fysieke belasting komt ook terug in de vernieuwde Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) van de houtverwerkende industrie.

Colofon:

Nieuwsbulletin Hout is een uitgave van het Sectorpunt Hout in opdracht van het Sociaal Fonds voor de Houtverwerkende Industrie (SFH). In SFH zijn de onderstaande partijen vertegenwoordigd. Het Sectorpunt Hout is in het leven geroepen met het doel verzuim in de bedrijfstak terug te dringen en re-integratie te stimuleren. Werkgevers en werknemers kunnen over die onderwerpen informatie inwinnen bij het sectorpunt.

